

Ain Eriku suurim huviala on maakaardid.

Foto: Jüri Pere

Selles numbris:

- **Metsamehe jälgedes – Ain Erik**
- **Balti metsaseltside konverents**
- **Metsalooline päev**
- **EMÜ juhatuses**
- **EMÜ ja RMK juhatuse kohtumine**
- **Juubelid**

Metsamehe jälgedes

Ain Erik – metsandusjuhist loodusemeheks

Eesti Metsateenijate Ühingul on heaks traditsiooniks saanud korraldada oma liikmetele ja teistele huvilistele üritusi sarjas Metsamehe jälgedes. Ain Eriku elutööga käisime Kiidjärvel tutvumas 27. augustil. Kuna käimas on Eesti looduskaitse juubeli aasta ja ka rahvusvaheline elurikkuse aasta, siis sai viimane üritus peakirjaks Loodusliku mitmekesisuse säilitamine läbi looduslähedase metsamajandamise.

Ain Erik – metsandusjuhist loodusemeheks

Ain Erik on juhtinud meie metsandust juba pool sajandit direktorina, peametsaülemana ja metsaülemana, kuid kõige eredamalt on jäänud meie mällu siiski tema tegevus huvimetsanduse maaletoojana. Riigikogu majanduskomisjoni esimees Urmas Klaas märkis üritusel, et Ain Erik on tema jaoks fenomen, sest teist nii mitmekülgset inimest ta ei tea!

Ain Erikut eluteed mõjutas metsaülemast isa Paul Eriku eeskuju

Eluteed alustas Ain 14. kevadkuupäeval 1932. aastal. Audru metskonna metsaülemana peres neljanda poisina. Isa oli 30 aastat Eestis metsaülemaks veel Alatskivi, Väätša ja Kastre metskondades, kus möödusid ka lapsepõlv ja noorusajad. Aini isa oli õppinud topograafiat ja töötas ka maamöödu alal, küllap sealt on pärit ka Aini eri-

line huvi kaartide vastu. Kooliteed alustas ta Tartus Hugo Treffneri Gümnaasiumis veel esimesel Eesti ajal 1939 aastal, aga juba järgmisel nõukogude aastal XVI Algkoolis. Edasi aga maal -Võõbste Algkoolis ja jälle Tartus I Keskkoolis.

Tartu Ülikooli Metsandusteaduskonda astus Ain 1950 aastal ja lõpetas selle EPA nime all *cum laude* 1955 aastal (kõik eksamid ja diplomitöö sooritas ta hindede väga hea).

Ain Eriku töömehepõlv algas Vändra metskonnas 1955 aastal. Vändras õppis tundma praktilist metsandust. Selles kandis olid elanud ja töötanud Eesti vaimuhiiglased C.R. Jakobson, J. W. Jansen, L.Koidula, M. Lüdigi ja teisigi, kes mõjutasid oluliselt ka minu meelust ja vaimu. Siin „Vändra metsas Pärnumaal, lasti vana karu maha“ nagu ütleb O.W.Masingu luulelugu Päts. Laskjaks oli Kobra küla Mihkelsoni talu peremees Kobra Jüri, kes oli minu vanaema isa.

Mitmekülgne tegevus algas Suure-Jaanis

Peale abiellumist siirdusin tööle insenerina Suure-Jaani Metsamajandusse 1958. aastal Siin alustas ta oma huvitegevust turberaiete, ajaloo ning looduse tutvustamise alal. Ilmutasid raamatud Suure-Jaani ja Ilmatar 75. Vändrast kaasa toodud ja Suure-Jaanis täienenud (J.Kapp, H.Kapp, V.Kapp, M.Saar jt.) rahvusmeelsuse harjal taastas ta ajaloolise segakoori Ilmatar, kelle juhiks sai abikaasa Mare. Võimsad

isamaalised kultuuriüritused aitasid hoida ja kasvatada rahvas eesti vaimu, mis pikapeale viiski nõukogude korra lagunemiseni. See protsess algas juba siis, mitte alles 1987- 1988 aastatel, nagu kajastab praegune meedia, arvab Ain ise.

Metsanduse juhtimine tähendas eelkõige ehitamist

Ametialase edutamise korras siirdus Ain Erik 1966 aastal tööle Kuristale. Asutus oli alguses Kurista metsamajandi, hiljem Jõgeva Metsamajandi nime all. Alguses töötas ta peametsaülemana ja siis direktorina, kokku 15 aastat. See oli kõige raskem peamiselt ehitamisega seotud aeg Aini töömeheelus, tunnistab ta ise. Kurista oli teistest metsamajanditest maha jäänud ja oli vaja kiiresti neile järele jõuda. 1966 kuni 1981 ehitasime keskuses ja metskondades kokku 32 ühepereelamut, ühe 4-korteriga maja ja ühe 8-korteriga elamu. Metsapunktile ehitasime 3 tööstustsehhi, katlamaja, järkamisestakaadi, asulale veevarustusvõrgu ja kanalisatsioonisüsteemi ning lõpuks ka uue peahoone. Metskondadele ehitasime veel kaks keskusehoonet. Kõige esmalt sai valmis aga asulale vajalik kauplusehoone. Ain usub, et tema hiigelpingutus oli väärikas panus Jõgeva Metsamajandi arengule, mis väärib mainimist!

Loodusele lähemale!

Aga selline metsanduse juhtimine ei olnud Ain Erikule siiski meelepärane ja tervisele kasulik. Ta hakkas otsima loodusele lähemat töökohta ja leidis selle Kiidjärve metskonnas metsaülemana, kus asusin tööle 1981 aasta augustikuus. Kiidjärve oli rikkaliku metsandusajaloo paik. Siinsed mõisametsad kuulusid edumeelsele parunile Erich von Maydellile, kes viis metsakorralduse läbi 1904 aastal. 1856 aastal toimunud esimese metsakorralduse aegu koostati parun von Sieversi poolt ka metsade majandamise kava. Mõisnik ei tohtinud oma suva järgi metsa raiuda ning lageraielangil tuli tagada uue metsapõlve sirgumine.

Ka Kiidjärvel ei saanud ta siiski ilma ehitamata – ta renoveeris ja ehitas kolm metskonna keskusehoonet, millest üks seiskus paremate võimaluste avanedes juba algetapil. Lisaks ehitati veel uus suur garaaž-töökoda ning omapärane, huvitav ja isegi põnev tegevus oli Kiidjärve kuulsa vesiveski käimapanek ja selleks uue veepaisu ehitamine Ahja jõe. See kõik ei olnud aga siinkandis olulise tähtsusega. Kiidjärvel haaras Aini meeli ja mõtteid hoopis erakordselt kaunis ja mitmekesine loodus ilusate männimetsadega! Ta sukeldus sellega tutvumise teemadesse. Kiidjärve on väga erilise loodusrikkusega asukoht. Kiidjärve metsi läbival Ahja jõel on peale Suure ja Väikese Taevaskoja veel 40 suuremat või väiksemat liivakivipaljandit. Siin piirkonnas paiknevad Valgesoo ja Ihamaru maastikukaitsealad, Akste looduskaitseala, Kiidjärve spelgariik, vääriselupigad. Valgesoo tipus paiknevad üle 100 aasta vanused niinimetatud parunimännikud,

Riigikogu liige, endine Põlva maavanem peab Ain Erikut kõige mitmekülgsemaks inimeseks. Foto: Jüri Pere

Teemapäevast osavõtjad Sipelgariigi väravas.

Foto: Jüri Pere

need rajas külvi teel Ahja mõisa parun von Brasch väheviljakatele sooäärsetele maadele.

Taasiseseisvumise järgselt oli Ain Saksamaal õppepraktikal. Sealt saadud kogemused viisid looduslähedase ja mitmekesise metsade majandamise juurde. Ain alustas jälle turberaietega, looduskaitsega ja puhkemajanduse korraldamisega. Sellest tekkis nagu iseenesest mõte vormistada see tegevusliin uuelaadse projektina, mille nimeks sai Huvimets! See saigi tegevusjuhiseks metsade ja maastiku tundmaõppimiseks, kaitsmiseks, looduspärase majandamise ja rahvale puhkuse- virgestuse pakkumise korraldamiseks. Selleks kõigekestas ta metskonnale metsade looduslähedase majandamise juhised ja puhkemajanduse korraldamise ettepanekud, millised esitasin ka oma ülemustele Tallinnas ja mis said hea hinnangu. Seda majandusliini hakkas metskonnas juhtima kõrgharidusega looduslähedase metsamajanduse spetsialist Priit Kask. Huvimetsa põhimõtted olid toodud juba 1993 aasta metsamajanduskavas. Põlva ajalehes Koit avalikustati projekt 1995 aasta märtsikuus.

Kui avaldamise ajal oli Huvimetsa mõiste mõnelegi arusaamatu, siis praegu on need põhimõtted ju ametlikult kasutusele võetud kui uuemad tegevussuunad, arvab Ain. Seega Kiidjärve metskonnas rakendati moodsaid võtteid metsade majandamisel enne, kui need ametlikult RMK süsteemis laiemalt kasutusele võeti! Olime Kiidjärvel praktilise metsamajanduse arengus nagu sammukese eespool!

Huvimetsanduse arendamine jätkub ka pensionipõlves

Ain Eriku töö metskonnas lõppes 31. detsembril 1997. aastal vana-duspuhkusele saatmisega 65 aasta vanuselt. Aga elutöö sellega ei lõppenud! Jaanuaris 1998 asus ta uuesti tööle vastloodud Puhkemajanduse hiljem Loodushoiu osakonnas. Ainile meelepärasel tööol

Osalejad kuulavad, mida Ain metsast pajatab. Foto: Jüri Pere

ta töödejuhataja, loodusõppe spetsialisti ja lõpuks puhkeala juhataja ametites. Kiidjärve - Taevaskoja puhkeala paiknes talle juba hästi tuttava huvimetsa piirkonnas. Hiljem laienes ala Kanepi kanti ja hakkas kandma praegu Kiidjärve - Kooraste puhkeala nimetust. Sellel tööil sai Ain rakendada kõiki oma huvialasid: metsamajandus, looduskaitse, turism ja matkamine, fotograafia, kaartide kujundamine-koostamine ja muudugi kirjutamine ajalehtedes, ajakirjades, voldikutes, raamatukestes. Lähedaseks sai Ainile loodusõppetöö matkajuhina ja lektorina.

Aga ka see südamelähedane tegevus sai tal kord otsa – 1. juulil 2008 saadeti mind Lõhavere linnamäel ülipidulikult pensionile! Selleks ajaks oli Ain Erik teeninud riiklikku metsasüsteemi 53 aastat!

Kui keegi arvab, et ta jäi kohe täielikult puhkama, siis ta eksib. Praegu vaba mehena tegutseb ta nii või teisiti oma huvialadega selliselt, et igav ei hakka. Tegevust on ülepea, vast kohati rohkemgi kui ametlikul tööil, arvab Ain ise. Nii, et ikka hooga edasi!

**Priit Kask,
Aini õpilane**

Kaks põlvkonda Erikuid, kõik metsamehed. Foto: Jüri Pere

Balti metsaseltside konverents Narva-Jõesuus

10.–11. septembril toimus Narva-Jõesuus Balti metsaseltside 20. konverents, mille teemaks oli seekord metsaparandus.

Konverentsi avasõnad ütles keskkonnaministeeriumi metsaosakonna juhtaja Marku Lamp, kes avaldas lootust, et konverents tuleb kasulik ja edukas.

Konverentsi päevakorda tutvustas Eesti Metsaseltsi president Heiki Hepner.

Metsaparanduse majanduslikust seisukohast

Tiit Timberg käsitles oma sõnavõtus metsaparanduse olukorda RMK -s. Praegu toimub vanade süsteemide remont, teede remont ja ehitus, uusi kuivendussüsteeme FSC standard ei luba rajada. RMK metsakuivendusstrateegia 2006-2008 otsis keskteed ökonomika ja looduskaitse vahel. Praegu on kuivendussüsteeme 470 tuhat ha, see on pool riigimetsast, kuid ligi 300 000 ha on vanemad kui 30 aastat. Pikaajaliseks eesmärgiks on kuivendusi remontida 15 000 ha/a.

Metsateid on RMK-s 8400 km, lisaks hooldatakse ka 2900 km teiste omanike teid. 100 ha kohta tuleb 1,15 km teid. Pikaajaliseks eesmärgiks on hooldada 10 a jooksul 400km teid/a.

Aastas kulutame metsaparandusele 8 milj. eurot, RMK nõukogu annab selleks tarbeks raha alati. Metsamelioratsiooni jätkame, ilma selleta ei ole metsamajandus võimalik.

Läti esindaja Martins Gutmanis tutvustas Läti riigimetsa majandaja (LVM) struktuuri.

Metsakuivendus hõlmab 361 tuhat ha, eesmärgiks on remontida 30 000 ha aastas ning selleks kulub 2-3 milj. eurot (2010 6 milj.). Metsateid on kokku 15,3 tuhat km (sealhulgas 2,3 tuhat km munitsipaalteid ja 2,9 tuhat km riigiteid). Teede remonti kavandatakse 700-800 km/a. Raha metsaparanduseks tuleb metsa müügist. Koprakahjustuste vähendamiseks makstakse jahimeestele lepingute põhjal tasu.

Leedu esindaja Grigaliunas Vaidotas lausus, et Leedus on riigimetsa 2,15 milj. ha, sellest on kuivendatud 390 tuhat ha, kraave on 15 tuhat km. esimene metsakuivendus tehti Leedus 1923 aastal, perioodil 1950-1990 tehti 8-10 tuhat km/a. Rohkem kui 50 aastaseid süsteeme on 21%, rahuldavas seisus on 45% ja heas 29% süsteemidest. Metsakuivendusel on ka mõjud keskkonnale, eriti veerežiimile. Leedus õpetatakse metsandusõliõpilastele ka melioratsiooni ja teedehituse õppeainet.

Konverentsist osavõtjad Narva-Jõesuus.

Foto: Mart Kelk

Metsaparanduse mõju loodusele

Eesti esindaja R. Nellis nentis, et kuivenduse mõju ulatub kuivendatud alast kaugemale. Eestis on 70% turbaaldest kuivendatud ja ainult 10% on veel muutmata kujul alles. Rahvuslik FSC standard pöörab tähelepanu ka metsakuivendusele. Eesmärgiks on siin säilitada veekogude puutumatus, märjad metsas eksporditakse, kaitsealadel süsteeme ei remondita. Soode lähedal on kavas jätta puhvertsoon 50 m ulatuses.

Läti esindaja M. Saklaurs toonitas rohelise mõtlemise vajadust teede ehitamisel. Teede ehitus peab leidma kesktee ökonomiliste, ökoloogiliste ja sotsiaalsete aspektide vahel. Oluline ei ole teede tihedus, vaid kasvukohtade eraldamise teede tõttu. Vajalik on rajada rohelised sillad ja tunnelid. Jõgedele on vaja sillad ehitada õigele kaugusele, et jõe äärde jääks ruumi loomade radadele. Lageraied teede ääres tuleks planeerida väiksematena. sotsiaalsest küljest oleks vajalik tee ehitada kurvilisem.

Leedu esindaja Vidas Stakenas tõdes, et metsakuivendusel on positiivsed ja negatiivsed küljed. Üheltpoolt paranevad puistute kasvutingimused ja metsadele juurdepääs, teisalt väheneb looduse mitmekesisus ja teised kõrvalsaadused. Kuna metsakuivendus mõjutab

Metsaparandusobjektidel Ida-Virumaa metskonnas. Foto: Mart Kelk

ka kliimat, siis käsitleti ka kliimamuutustega kaasnevat - muutused fenoloogias, seemnesaagis, liikide levikus kahjustajate ja haiguste levikus jpm.

Pärastlõunal toimusid eeltoodud teemadel arutelud töögruppides, mille tulemused kandsid ette Andres Sepp ja Heiki Hepner.

Olukorrast riigis

Eesti esindaja M. Lamp rääkis erametsa ja riigimetsa raiemahtudest ning 2009. aasta hinnalangusest puiduturul. erametsanduses on olukord paranenud, toetused on kasvanud. Erametsaomanike koopere-

rumine hoogustub, koos organiseeritakse raiet ja müüki.

Eesti metsanduse arenguprogramm 2011-2020 on valmimas, veel selle aastal peaks jõudma parlamenti. Probleemideks on seal maa-reformi kulg (18% metsamaast ei oma omanikku), maksusüsteem, konkurentsivõime naabritega, maakasutuse efektiivsus.

Läti metsasus on 50%, juurdekasv 25 milj. tm, aastane raie 10-12 milj. tm. Lätis toimub momendil metsaseaduse ülevaatus, mille eesmärk administreerimise vähendamine, rahvusvaheline harmoneerimine, sotsiaalsete funktsioonide lisamine. Populaarsed on metsapäevad, mille pealkirjaks Rohelisem Läti. Kuna FSC standard on peatatud, on vajalik kiiresti rahvusliku standardi väljatöötamine. Erametsandust vaja motiveerida läbi maksusüsteemi, koopereerumist ei ole. Metsakorralduse eest peab maksma metsaomanik ise.

Leedu metsasus on 33,1 %, 2,16 milj. ha, 49% metsast on riigimets (1,11 milj. ha), 13,8 % metsamaadest on reservina jätkuvalt riigi omandis. Riigimetsas töötab 3859 inimest. Metsaomanikele on mitmeid riiklikke finantsprogramme, kusjuures metsamaa eest maamaksu ei ole. Koostatud on arenguprogramm aastani 2025, mille kohaselt arendatakse metsatulekahju seireprogramm, osaletakse Leedu maa arenguprogrammis, luuakse ümarpuidu elektrooniline müügiprogramm, infosüsteem ja kinnisvararegistrisse registreerimine.

Audiitorid on andnud soovitusi luua Leedus 1 koordineeriv ja kontrolliv asutus. Vabaturu Instituut on teinud ettepaneku kõik majandusmetsad erastada.

11. septembril toimunud ekskursioonil külastati metsakuiven-dusobjekti, tutvuti kaevandusalade metsastamisega ning kaevandusmuuseumiga.

Priit Kask

Metsalooline päev

Metsandus ja looduskaitse – kas koostöö või vastasseis?

Metsaloolise päeva avas EMS president Heiki Hepner aasta jooksul lahkunud metsandustegelaste mälestamisega.

Andres Talijärv võrdles metsamajandust ja looduskaitset perekonnaga, kus toimub ühiste eesmärkide nimel ühine toimetamine. Loodusesse minek tähendab ju eelkõige metsa minekut. Looduskaitstes on praegu peamiseks ülesandeks poollooduslike koosluste hooldamine ja taastamine, inimtegevuse matkimine. Kuna inimene on osa loodusest, peame inimese loodusesse siduma. Vastuolu metsamajanduse ja looduskaitse vahel ei ole, otsime koostööd.

Kalev Sepp tõi oma ettekandes välja olulised daatumid Eesti looduskaitstes, mis enamasti seotud metsaga – 1297 metsarai-keeld 4 saarel, 1664 Rootsi metsaseadus, C. R. Jakobsoni lugemikud, 1920 LUS met-saseksioon, 1935 looduskaitseadus, 1936 looduskaitseregister ja -nõukogu, 1935-1938 Riigiparkide Valitsus, 1957-1962 Min. Nõukogu Looduskaitsevalitsus, 1962 - 1966 Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalit-

sus, 1966 – 1988 Metsamajanduse ja Loodus-kaitse Ministeerium, 1969 Metsainstituut, 1976 ENSV looduskaitsealade süsteem, 1997 Metsapoliitika.

Täna on metsamajandus ja looduskaitse tähtsust kaotamas, reputatsioon ei ole kõige parem. Väljaspool kaitsealasid looduskaitse puudub, puudub ka looduskaitse arenguka-va, looduskaitse eesmärgid. Reformide tõttu toimub kaugenemine kohalikest.

Õhk, vesi, muld, puhkus jne. on ökosüs-teemi teenused, loodusrikkuse majandus-lik väärtus. Säästev areng on aja ära elanud. Euroopa Liidus ei ole ühtset metsapoliitikat, põllumajanduspoliitika on olemas. Metsan-duses arvestatakse, et mets on ainult puude kogum, kõrvalväärtused on esindatud taga-sihoidlikult, kasvukohti ei arvestata, kuigi metsad on elupaigaks 30% ohustatud liiki-dest.

Riigikontrolli meetodika oli hea, kasvu-koha põhine. ettepanekud Keskkonnaminis-teriumile RMK osas:

1. Muuta ära konflikt tulu saamise ja öko-

loogia vahel.

2. Leida sobivamad moodused riigimet-sade majandamiseks.

Keskkonnaministeerium ei pidanud või-malikuks ettepanekuid rakendada, kuna sel-leks oleks vaja riigikogu otsust.

Hardi Tullus väitis, et metsamajandus on palju vanem kui looduskaitse, sest juba Vanas-Kreekas ja Vanas-Roomas toimus oliivi-puude ja seedrite istutamine, puidu kasutus on kestnud aastatuhandeid. Metsamajandus on olnud seotud põllumajandusega - täis-köht annab võimaluse mõtisklemiseks. Sa-muti on metsamajandus tihedalt seotud ja-hindusega ja sõjandusega.

Metsakasvatuse vanuseks on ca 200 aastat, 1807 rakendati Tartu Ülikoolis õppeka-vad, 1803 loodi Peterburi Metsaakadeemia, 1920 TÜ metsaosakond.

1924 loodi esimene reservaat – Järvselja ürgmets, 1925 Hiiumaa jugapuu kaitseala, 1962 Metsamajanduse ja Looduskaitse Pea-valitsus. Heino Luige arvates oli Eesti Euroo-pas esimene riik, kus sõna looduskaitse mi-

Professor Hardi Tulluse ettekanne oli väga huvitav.

nisteeriumi nimes. Esimeses metsaseaduses 1934 olid tulundus- ja kaitsemetsad, piiranguid ei olnud. Nõukogude ajal oli 33% I grupi metsad. Eestis loodi Nõukogude Liidu esimene rahvuspark 1971, 1993 tekkisid seadusesse mõisted valikraie ja püsimeetsad. 1997 metsapoliitikas pöörati tähelepanu looduslikule uuendusele ja lehtpuudele. Täna on kaotatud metsakategooriad, kehtestatud metsa majandamise eeskiri ja koostamisel on metsanduse arengukava. Metsaseadustes on õnneks alati kaasatud ka prof. I. Etverk, kuid need on alati hirmudest kantud.

Näited:

Metsandust on meedias vähe, heaks näiteks on RMK loodushoid.

1967. aasta tormi järgselt tõestasid metsamehed ennast.

Riigikontrolli järeldus, et ei ole jätkusuutlik on utreeritud, minister õnneks ei arvestanud sellega. Parema raiumine oli ebaoloogiline süüdistus.

Põllumees ja metsamees on tooraine tootjad, kuid metsaärikas ja lageraie on söimusõnad.

Metsaülemal oli alati vastutus, praegu kipub võim hajuma.

Metsaloolisest päevast osavõtjad ettekannet kuulamas.

Totaalne keelamine ei anna looduskaitse tulemusi.

Maa ilma metsadest 2% annab 50% puidust.

1/3 metsadest on keelu all, 1/3 metsades on tegevus lubatud, 1/3 metsasid on majandamata. Majandamata metsad on suurim probleem.

Metsanduse arendused:

Linnametsandus
Maastikuökoloogia
Metsade taastamine
Pargindus

Positiivsed arengud:

Metsanduse arengukava
Metsaga tegelejad tegutsevad koos
RMK on jätkusuutlik, riigimetsandus stabiilne
Metsamajanduse hea tava
1960-test säästev ja jätkusuutlik
Loodusteadliku eraomanduse kujunemine
Haritud metsamehe taasleidmine

Sõnavõtud:

Kaarel Tiganik (EMÜ) – 35% riigimetsast on juba kaitse all, lageraie metsist ei hirmuta.

Klaus Vinkmann (metsaüliõpilaste ühing) – teeme koostööd metsanduslike or-

ganisatsioonidega, inimene on keskkonna osa, praegune majandamine on säästev.

Aadu Koll (Hong) – Kunagine ministeerium ühendas looduskaitse ja metsanduse, metsamajandis oli looduskaitseinspektor. Praegu ministri amet politiseeritud, ei ole spetsialistid, seepärast on vastasseis. Mets ei ole konserv, teda peab majandama inimese heaks.

K. Mängel (Võrumaa metsaomanike selts) – Metsaseadus on vastuolus Põhiseadusega, metsa mõõtmine ei ole sätestatud ning inspektoritel omavoli.

A. Varblane (Erametsaliit) – Vaja muuta maksupoliitikat, toetusi on 135 milj. aastas.

J. O. Salm (ELF) – metsamajanduse ja looduskaitse vastuolu ei näe. Raiet teha planeeritud, LK ei ütle raiele ei. Mets ei ole siiski toore, ta on elurikkus. Eestis peab olema vähemalt 10% metsadest kaitse all. Metsanduslikud uurimused tellida ülikoolide konsortsiumilt, mitte ainult EMÜ-lt.

O. Otsmann (EMTL) – metsandust ja looduskaitset ei tohi vastandada, tuleb teha koostööd ja puitu kasutada oma tarbeks.

Sõnavõttudele järgnes üliõpilaste debatt, Forestalia kontsert ja ühine kohvilaud.

Priit Kask

EMÜ juhatuse koosolek 16. septembril 2010

Päevakord:

1. RMK juhatusega kohtumise teemad
2. Kalendri fotode valimine
3. Jooksvad küsimused

1. Arutati: Milliste probleemide ja millega välja tulla. RMK ei

suhtle üldse metsandusest erru läinud ja metsandusest kõrvale jäänud või jäetud inimestega. Lünka saaks täita avalike ürituste koordineeritud korraldamisega, millega saaks tegeleda EMTÜ. Kokku tuleks leppida RMK poolse finantseerimise küsimused. Teisena leiti olevat vajalik teha RMK erialade tutvustamist praktikas töötavate parimaid

tulemusi ja kogemusi omavate inimeste kaudu, kaasates EMTÜ-d ja teisi huvitatuid. Peeti otstarbekaks teha ettepanek EMTÜ juhatusel koostamiseks RMK juhatusel esimehega väljaspool Tallinna.

2. Kalendri väljaandmise on muutnud keerulisemaks R.Kiisleri poolt eraalgatuslik analoog – kalendri kirjastamine, mis võib muuta realiseerimise võimalusi. Arutati kalendri sisu uuendamise vajalikkust, vaeti formaadi muutmist. Tutvuti laekunud fotodega. Fotosid olid saatnud Krista Keevend; Juta Kraav; Margus Kriisa; Alo Eenmaa; Ester Klaas; Pilvi Saar; Jüri Pere.

Otsustati: jääda vana formaadi juurde. Loobuda tasuliste fotode kasutamisest üldreeglina. Kujundamisel kasutada metsatöödega seotud pilte, ka ajaloolisi. Üritada kasutada looduspilte sobivuse korral taustpildidena ja lisapildidena. Pidada läbiräämisi Jüri Perega sobivate piltide täiendavaks kasutamiseks K.Tiganik.P.Kask võttis ülesandeks küsida hinnapakumise Võru kirjastuselt.A.Kolli kohustuseks jäi kalenrisse tulevate mõnede rahvakalendri tähtpäevadele selgituste koostamine.Koostamine ja maketi kokkupanek jäi P.Kase ja teksti-

de valik A.Kolli ülesandeks. Peeti vajalikuks registreerida metsakalendri nimetus patendiametis ja täpsustada tiraaž.

3. Avalduste läbivaatamine: Oli laekunud avaldus Raul Orglalt ühingu lahukumiseks.Otsus- rahuldada. Tuli avaldus Urmas Roht`ilt ühingu astumiseks. Otsus - võtta liikmeks.

K. Tiganik informeeris juhatus toimunud üritustest „Metsamehe jälgedes”.Viimane toimus Kiidjärvel, Ain Eriku radadel, toimus KIK poolt projekti korras rahastatuna ja läks igati korda.Kuidas jätkata? Tuleb otsida uusi teid, millest kavatsetakse rääkida ka kohtumisel RMK juhatusel esimehega.

EMTÜ on loobunud raamatupidaja teenusest. Kokkuleppe kohaselt hakkab ülekandeid sooritama Tanel Täheste.

Koidu Simson informeeris tööst liikmemaksude võlgnikega. On positiivset ja samas passiivset:ei tasuta liikmemaksu ja ei esitata avaldust ühingu lahukumiseks. Viimaseks on liikme staatusest kustutamine.

EMÜ

Eesti Metsateenijate Ühingu juhatusel kohtumisest Riigimetsa Majandamise Keskuse juhatusel

Eesti Metsateenijate Ühing ja RMK juhatus kohtusid 10. novembril Emajõe Suursoo külastuskeskuses. Teemaks oli kuidas teineteist aidates saaks riigimetsandusele rohkem kasulikud olla. Algatusel tutvuti Emajõe Suursoo külastuskeskusega, millele järgnes RMK juhatusel korraldatud lõunasöök. Hiljem istuti ümarlaua taha. Eesti Metsateenijate Ühingu poolt tutvustati lühidalt ühingu uut põhikirja ja tegevuse põhimõtteid ja toimunud üritusi. Peale RMK viimase aja tegevuse lühitutvustust järgnes ühine arutelu teemal, mida koos saaks ära teha riigimetsanduse heaks.

Ühiselt arutades leiti, et metsa kasvatamine on mitme inimpõlve koostöö ja et peaks rohkem meeles pidama endiseid riigimetsa töötajaid.

Otsustati, et selle aasta jõuludeks viia metsandusveteranidele, kes on pensionile läinud metskonnast või RMK-st, ühingu 2011.aasta kalender, millele RMK lisab oma meene. Selle juures, Aigar Kallase / Kaarel Tiganiku poolt ühiselt allkirjastatud, heade soovide kaart.

Ühiselt koostatakse endiste riigimetsatöötajate nimekiri, kellele meelepidamise tervitused saata.

Arutati, et RMK struktuurimuudatustega on tekkinud mitmed uued ametialad (praaker, logistik, metsakasvataja jne). Millega aga

iga ametiala inimesed täpselt tegelevad, on aga paljudele inimestele täpselt teadmata. EMÜ oli siin nõus võtma enda peale erinevate kutsealade tutvustamise vastavasisuliste ürituste läbiviimisega. Kutseala tutvustus toimuks läbi ühe konkreetse kutseala esindaja tegevusega tutvumise kaudu.

Arutati ka seda, et RMK töötajatele võiks olla rohkem ühiseid kokkusaamisi, kus saaksid ka pereliikmed osaleda. Praegu Eesti Metsaseltsi poolt korraldatavad kutsevõistlused on muutunud ainult võistlusega seotud ürituseks, kus pereliikmetel pole väga midagi teha. Ühe võimalusena võiks olla ka endise metsatöötajate päeva taaselustamine. Otsustati seda teemat edasi arutada järgmistel kohtumistel.

Ühiselt peeti vajalikuks ka rohkem mõlemalt poolt tutvustada kogu üldsusele RMK metsamajandamise põhimõtteid RMK loodushoiu poole tegevusega on enamik elanikkonnast hästi kursis, kuid metsa majandamise kui RMK kõige olulisema tegevusala tegevuse põhimõtteid teatakse palju vähem.

Kohtumise lõpetamisel leiti, et tulevikus võiks kokku saada vähemalt kaks korda aastas.

Kaarel Tiganik,
EMÜ esimees

Toomas Haas – 50

Inimene on nii vana, kui vanana ta end tunneb. Sellise lausega võib alustada juttu kolleeg Toomasest, kes on jätkuvalt noor, sportlik ning abivalmis.

Toomas on oma tööd ja tegemised hoidnud Tartumaa kesksed. Oma metsamehe teed alustas ta Tartu metskonna abimetsaülemana, seal edasi on olnud metsaülem - Kastre, Tartu ja viimati Tartumaa metskonnas. Metsamehe pisik on teda hoidnud hoolivana metsa ja looduse suhtes.

Lisaks aktiivsele metsamehele on Toomasel tubli annus spordiiha. Teda võib leida öhtuti ja nädalavahetustel rattaga sõitmas, korvpalli mängimas ja suusatamas.

Koos abikaasaga on ta suureks kasvatanud kaks tütar ja rajanud ilusa kodu linna lähedale.

Kokkuvõtvalt võib öelda – Toomas keskendub elu põhiväärtustele ja see annab talle jõudu edasi pürgida.

Soovime Toomasele jätkuvalt energiat, lihtsat inimlikku õnne ja head tervist ning seda pikkadeks aastateks!

Kolleegid

Ants Teder – 70

Ants Teder on sündinud 23. augustil 1940. a. Viljandimaal Kõpu vallas talupidaja peres. Tema iseseisev elu algas esimesest klassist Tipu algkooli internaadis. Kuna Antsu kodu asus praegusel Soomaal, siis lapsed pääsesid kooli vaid lootsikutega mööda vett ja jalgsi mööda raba- ja sihiteid. Poiss karastus Tipu algkooli kasinates tingimustes õppides nii füüsiliselt kui poliitilisel keerukal ajal maailmavaateliselt.

Peale keskkooli lõpetamist Viljandis 1960. aastal, asus ta õppima Tallinna Polütehnilise Instituuti peenmehhaanika erialale. Õppinud siin ühe aasta, leidis looduskeskkonnast pärit Ants, et see ei ole siiski talle hingelähedane eriala ja ta asus õppima Eesti Põllumajanduse Akadeemia metsanduse erialale. Peale metsamajanduse inseneri kutse omandamist asus ta tööle 1965. a. veebruaris Rāpina metsamajandusse metsakaitse- ja valve insenerina. Alates 15. veebruar 1965. a. kuni 02. jaanuar 1997. a. töötas Ants Teder Põlva metskonna metsaülemana. Olles kolmekümmend kaks aastat töötanud metsaülemana,

on ta Põlvamaal praeguseni kõige pikema tööstaaziga metsaülem. Peale Põlva metskonna likvideerimist 01. jaanuar 1997. a. kuni 2008. a. juunini töötas Ants Teder Ilumetsa metskonna spetsialistina. Ka pärast riigimetsast töölt lahkumist ei ole Ants jäänud koju pensionipõlve nautima. Peale vajaliku koolituse läbimist asus ta tööle erametsade nõustajana

Hingelt on olnud Ants kogu aeg ikka metsakasvataja ja loodusekaitsja. Tunnustuseks tema tööle Põlva metskonna metsaülemana on hästi hooldatud Põlva ümbruse männikud. Et hooldatud ja majandatud metsa kõrval oleks olemas ka inimkätest puutumata metsaosasid, jättis Ants Ihamaru vahtkonda 1966. aastal neli kvartalit metsa, kus igasugust inimtegevust püüti vältida. See metsaosa sai hiljem Antsu initsiatiivil aluseks Ihamaru looduskaitseala moodustamisel. Praeguseks on siin väga kõrge bioloogilise väärtusega mets, kus inimkäsi ei ole metsa käekäiku sekkunud juba üle kuuekümnepäeva.

Põlva metsaülemana töötades tegeles Ants mitu aastakümnet metsataimede kasvatamisega. Põlva metskond oli sel ajal suurim metsataimede kasvataja Põlvamaal, varustades kuuse istikutega nii metskondi kui

ka põllumajanduslike ettevõtete metsi. Tema initsiatiivil ja kogemuste järgi hakati Rāpina Näidismetsamajandis kasutama ajutisi metsataimelaid, kus väikese töökuluga õnnestus saada hea kvaliteediga istutusmaterjali.

Läbi aastakümnete on Antsu hobideks olnud bridz, laulmine ja jaht. Bridzi mänguga hakkas ta tegelema juba 1969. aastast alates ja see "kiiks" on talle külge jäänud tänaseni. Ants on ka metsameeste koori "Forestalia" asutajaliige, olles seega kooris laulnud juba üle kolmekümne aasta. Alles nüüd paar viimast aastat ei ole Ants saanud tervislikel põhjustel enam laulukooris osaleda.

Sama pikk nagu on tema metsamehe tee on ka tema jahimehe staaz. Antsu eesmärgiks ei ole olnud kunagi võimalikult palju loomi lasta vaid enamasti on ta jahis olnud ajaja rollis.

Antsu viimaste aastate hobiks on saanud mesindus. Ennast pidevalt täiendades, on ta ka siin saanud heaks asjatundjaks.

Palju oma vabast ajast on Ants pühendanud viimasel ajal oma lastelastele.

Aatelse ja kohusetundliku metsa – ja loodusemehena ja alati abivalmis inimesena on Ants tuntud ja hinnatud kogu Põlvamaal.

Kaarel Tiganik

Karl Ruukel – 60

13. novembril tähistas oma 60. sünnipäeva staažikas metsamees Karl Ruukel.

Karl on sündinud Pärnumaal Kilingi-Nõmme linnas, kuhu ta on oma kodukoha loodust armastava

inimesena paikseks jäänud tänaseni.

Karl on töötanud riigimetsanduses kogu oma senise töömehe-elu. Tema isagi töötas Kilingi-Nõmmel Maranal metsapunkti juhatajana.

1969. aastal peale edukat Kilingi-Nõmme Keskkooli lõpetamist otsustas ta õpinguid jätkata Tallinna Polütehnilises Instituudis, kuid õppima mindud eriala tundus noorele mehele mittesobiv ning seetõttu pidi ta stuudiumi pooleli jätma. Seejärel tuli Karlil minna aega teenima Nõukogude Armeesse. Peale sõjaväge tekkinud huvist looduse ja seal kõige toimuva vastu, otsustas ta hoopis metsanduse kasuks ja läks õppima Eesti Põllumajanduse Akadeemiasse, mille lõpetamise järel töötas ta alates 1. märtsist 1977. a kuni 30. juuni 2008. a Lodja metskonna metsaüle-

mana. Peale metskonna tegevuse lõppemist riigimetsanduses toimunud reformide tõttu, töötab Karl alates 01. juulist 2008. a RMK metsaparandustalituse metsaparandajana.

Oma töodes ja tegemistes on Karl alati täpne ja korrektne ning seetõttu on ta hinnatud töötaja ka kolleegide hulgas.

1990ndate aastate esimeses pooles, kui toimus metsamajandite lagunemine, võttis ta oma hoole alla endise Kilingi-Nõmme Näidismetsamajandi tee-ehituskolooni, andes sellega oma märkimisväärse osa lähiumbruse metsateede ning kraavide hooldamise ja uuendamisse. Täna ametis metsaparandajana, saab ta sarnast tegevust jätkata, kuid veel laiemas piirkonnas Pärnumaal. Kilingi-Nõmme ümbruse metsade teedevõrku peetakse veel tänagi Eestis üheks parimaks.

Karl suutis metskonna aastatel säilitada ja korras hoida muinsuskaitsele väärtustatud Lodja Postijaama, mis tänaseks on RMK poolt üle antud Saarde vallale.

Hobi korras tegeleb juubilar jahinduse ja fotograafiaga. Kilingi-Nõmme linnaserva on ta rajanud endale ja oma perele ilusa kodu, kus suur osa töövälisest ajast kulubki kodumaja ja -aia kaunimaks muutmisele.

Soovime Karlile palju õnne, tervist ja jõudu ka edaspidiseks!

Kolleegide nimel

Priit Kõresaar
RMK Edela regiooni
metsakasvatusejuht

Lui Kunnus – 60

Lui on sündinud Valgamaal Öru külas. Keskkooli lõpetanud Tsirgulinna.

Õppis EPA-s, mille lõpetas jaanuaris 1975. Töötas seejärel Lääne-Virumaal, Uhtna kolhoosi metsaülemana. 1986 aasta sügisel asus Lui Kunnus tööle Kaarepere sovhoostehnikumi õppedirektori ametkohale. Sellel töökojal töötas ta kuni 1990 aasta kevadeni. Luual on Lui töötanud veel metsaülemana ja puukooli juhatajana. Seejärel on ta olnud tegev puiduvarumisel, töötades enne metsakorraldusse tulekut AS Almes tegevdirektorina. Lui peres on viis tublit last ja pereema Reet töötab õpetajana. Pere elab oma majas Kaareperes.

Lui on väga nõudlik ja töökas, ükski ettevõtmine ei käi tal üle jõu. Luil on väga suured teadmised puudest ja ka rohttaimedest. Oma rikkalikke teadmisi ja kogemusi rakendab ta oma töös Jõgevamaal metsakorraldajana. Aktiivselt osaleb ta metsanduslikel üritustel, kutsevõistlustel. Kui juhtud temaga sobival teemal juttu ajama, siis võib see kesta väga kaua.

Spordimehena oli ta tuntud õpingute ajal EPA-s ja hiljemgi.

Kolleegid

Ahti Umbsar – 50

7. juulil tähistas oma 50. sünnipäeva endine Varbla metskonna metsaülem Ahti Umbsar. Sündinud ja oma haridusteed alustanud Pärnus jätkas ta oma õpinguid Olustvere ST, mille lõpetas edukalt 1978. aastal olles kvalifitseeritud mesindustehnik. Ilmselt ei köitnud teda mesiniku amet sedavõrd, et teenida sellel ametikohal oma magus-valusat igapäeva leiba. Pärast kolme sõjaväeaastat oli Ahti jõudnud arusaamisele, et hing kisub metsa poole. Nii saigi sisse astunud EPA metsamajandus- ja maaparandus teaduskonna uksest, kus põlv sai hoitud ukse vahel viis pikka õpinguaastat. Esimeseks erialaseks ametikohaks oli metsaülema kohusetäitja Halinga metskonnas. Kogudes kogemusi ja kogedes raskusi sai Ahtist juba aasta hiljem metsaülem samas metskonnas. Pärnu-Jaagupisse, kus asus ka metskonna kontor, sai soetatud kena kodu oma perele. Ahti on hea isa kuuele lapsele, kellest vanim käib isa jälgedes metsameheteed.

Et Ahtil on suurepärasel organisatoori võimed ei jäänud see märkamata ka toona-sel Pärnu-Jaagupi alevi RSN täitevkomiteel,

kes värbas ta endale tööle täitevkomitee esimeheks. See periood jäi aga siiski lühikeseks kuna hing igatses endiselt metsa. Nii otsustaski Ahti 1992. aasta augustis pöörduda tagasi metsamajandusse, sedapuhku küll abimetsaülemana, kuid juba aastaga sai temast taas Halinga metskonna metsaülem. Reformimiste käigus liideti Halinga metskonnale teisi metskondi, hiljem omakorda jagati teistele laiali ja nii saigi 2000. aasta aprillis Ahti uueks töökohaks Varbla metskond, mida ta on juhtinud talle omasel rahulikult kuid kindlal käel. Oma huumorimeelega on Ahti aidanud üle saada pingelistest aega-

dest, mis on ette tulnud uutmis-muutmiste käigus. Hea suhtleja, tähelepaneliku kuulaja ja vajadusel nõuandjana on ta meeldiv vestluskaaslane ka töövälistel igapäevateemadel. Lisaks suurepärasele organiseerimisvõimele on Ahtil ka väga hea ilumeel, sest tema juhendamisel kujundatud metskonna ümbrus sai 2004. aastal Edela regioonis kauneima metskonnakeskuse tiitli. Sealjuures ei karda ta ise käsi mullaseks teha ja aitab kaasa nii nõu kui jõuga.

Samuti ei saa siinkohal mainimata jätta tema poolt küpsetatud kringleid, mis teeks silmad ette nii mõnelegi pagarile.

Alates 1. juulist 2008 pärast Varbla metskonna liitmist Vändra metskonnaga töötab ta Vändra metskonna Audru metsandiku metsnikuna. tema tööpiirkonnaks on praktiliselt kogu endine Audru metskond, kaasa arvatud Kihnu saar. Endiselt on ta nõudlik nii enese, kui teiste vastu, samas alati sõbralik ja heatujuline. Ahti on ka Pärnumaa a/ü usaldusisik.

Soovime Sulle õnne, tervist ja rõõmsat meelt ka edaspidi!

Kolleegid

Mart Allikvee – 60

Mart on sündinud 15. novembril 1950. aastal Tartus.

Ehkki kodusoojust kandis muusikatuuli (isa oli õppejõud Tartu Muusikakoolis), hakkas noort Marti miski kiskuma metsa. See miski pani tema rinnas põlema oma tule, mis valgustas kogu tema järgnevat töömehe teed.

See oli kindel kutsumus metsa poole, mis viis poisi peale Tartu 7. Keskkooli lõpetamist 1969. aastal EPA metsandusteaduskonda. Üliõpilaspileti ulatas kätte EPA rektor, hilisem Eesti Vabariigi President Arnold Rüütel.

Õpinguraamat täitus (seda küll 2 aastat kaugõppes) 1974. aastaks, mil see asendati lõpudiplomiga. Juba õpingute ajal Elva Metsamajandusse metsakultuuride insenerina tööle asumine oli aga seotud muusikapisikuga, mis Marti on siiski saatnud kogu järgneval eluteel. Seekord oli süüdi selles metsa- ja tulihingeline muusikamees Tõnu Kuresoo, kes seadis kokku Elva metsamajandi kuulsa meestrio! Tunnustatud jõulise laulumehena võttis Mart osa mitmetest laulukoosseisudest nii EPA ajal kui metsateenistuses olles. Loomulikult oli ta ka meeskoori Forestalia

asutajate hulgas ja laulab seal tänase päevani bassirühmas olulise kandva jõuna.

Mardi teenäitajaks edaspidi oli ikka see kutsumus metsa poole. EPA lõpetamise järele kutsus omal ajal tuntud direktor Simo Nõmme ta tööle Rakvere Metsamajandusse. Siin juhtis Mart 8 aastat vaneminsenerina metsakultuuritöid metskonnades. Siis aga avanes täit iseseisvust ja loomingumõnu pakkuv soodus võimalus juhtida 6 aastat metsatöid metsaülemana L. Pärna nim. kolhoosis.

Ajad muutusid ja tuli teha uusi otsuseid. Tuli võimalus tööle asuda kodulinna Tartusse. Siin Metsakombinaadis TARMEKO katsus ta kohaneda (1989–1991) paberimajandusega plaaniosakonnas. Kuid nagu oligi aimata – see töö talle ei istunud.

Tuli edasi liikuda ja kuhu mujale kui metsa poole. Sihiks sai jälle Elva Metsamajand, seekord Ahja metskond, kus Mart alustas hoole ja innuga tegevmetamehe teenistust metsaülemana. 5 aastat lasti tal seda teha Ahjal, edasi aga 1996. aastal toimus ühinemine Kiidjärve metskonnaga.

Sest saadik korraldas Mart Allikvee siin abimetsaülemana ühismetskonna kaunite ja kõrgetootlike metsade majandamist ja hoidis korras erialast paberimajandust.

Uue muudatusega, mis viis maakonna kõik metsad ühe Põlvamaa metskonna hoole

alla 2008. a. juulikuus, Mart kaasa ei läinud. Põhjuseks oli käest läinud tervis, mis ei võimaldanud uusi väljakutseid enam vastu võtta. Olukord sundis jääma kodusele režiimile. Maailma looduse ja Eestimaa metsandusega on ta nüüd kursis elektrooniliste infokandjate kaudu. Ihurikked ei võimalda enam ka metsameeste meeskoori Forestalia ridades seista – kahju, üks võimas kandev bassihääl vähem!

Oma hästi säilinud vaimset aktiivsust kasutab ta tõsise muusika kuulamiseks ja klassikalise muusika arvukate tippteoste moodstatele plaatidele kandmiseks. Väärtmuusika varu on musikaalse pere liikmetele lausa tarbekaup.

Head kosumist ja muusikarõõmu soovivad Sulle, Mart, 60. juubelpäeval endised kolleegid ja kõik laulusõbrad metsamehed!

Emeriitmetsaülem Ain Erik Kiidjärvelt

Väljaandja:
Eesti Metsateenijate Ühing
 Rõõmu tee 1, Tartu
Toimetaja: Priit Kask
 priit.kask@rmk.ee
 tel 510 5698
 www.emty.ee